

Sygn. akt X C 206/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 22 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w G. W.. X Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Andrzej Miszczyk

Protokolant: stażystka Marta Andrzejewska

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2016 r. w G. W..

sprawy z **powództwa O. P.**

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda 1 107 (tysiąc sto siedem) złotych z ustawowymi odsetkami od 28 marca 2015 roku do dnia zapłaty,**

II. **oddala w pozostałym zakresie powództwo,**

III. **zasądza od powoda na rzecz pozwanego 101 (sto jeden) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.**

UZASADNIENIE

Powód – O. P. - wniósł o zasądzenie od (...) S.A. w (...) 2 445 zł z ustawowymi odsetkami od 9 lutego 2015 r. do dnia zapłaty; zasądzenie zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że 8 stycznia 2015 r. kierowca ubezpieczony u pozwanego uszkodził mu samochód. Pozwany wartość pojazdu ustalił na 4 000 zł, wartość w stanie uszkodzonym na 600 zł i wypłacił 3 400 zł. Powód zdemontował pojazd i poniósł koszty najmu pojazdu zastępczego w wysokości 1 845 zł

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że wyliczenia szkody dokonał za pomocą specjalistów i przy użyciu specjalistycznego oprogramowania. Pozwany nie ponosi odpowiedzialności za to, że pozwany zbył pod tytułem darmym uszkodzony pojazd.

Wyrokiem z 9 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy w G. W.. oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego 617 zł. (k.66)

Sąd Okręgowy w G. W.. na skutek apelacji powoda wyrokiem z 29 stycznia 2016 r. w sprawie V Ca 680/15 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G.W.. (k.141, 143-145)

Sąd rejonowy ustalił co następuje:

8 stycznia 2015 r. na skrzyżowaniu ulic (...) w G. W.. pojazd marki R. (...) o nr rej. (...) nie zachował należytej ostrożności i najechał na tył pojazdu powoda – C. (...) o nr rej. (...). Pojazd sprawcy zdarzenia ubezpieczony był w (...). Policjanci

interweniujący na miejscu zdarzenia zatrzymali dowód rejestracyjny pojazdu powoda i zarządzili odholowanie go na parking strzeżony.

12 stycznia 2015 r. powód zgłosił pozwanemu szkodę.

23 stycznia 2015 r. powód otrzymał od pozwanego informację datowaną na 15 stycznia 2015 r., że przewidywany koszt naprawy pojazdu przekroczy 70 % jego wartości. W związku z czym pozwany wskazał, że pojazd na dzień 8 stycznia 2015 r. w stanie nieuszkodzony wart był 4 000 zł, w stanie uszkodzony 600 zł, tym samym powodowi przyznane zostanie odszkodowanie w wysokości 3 400 zł. Wraz z pismem powód otrzymał wyliczenie szkody z kosztorysem.

Pismem z 16 stycznia 2015 r. - otrzymanym przez powoda 23 stycznia 2015 r. - pozwany uznał swoją odpowiedzialność i przyznał powodowi odszkodowanie w wysokości 3 400 zł.

23 stycznia 2015 r. powód na podstawie umowy darowizny zdemontował pojazd C. (...) o nr rej. (...). 26 stycznia 2015 r. Starosta (...) wydał decyzję i wyrejestrował pojazd powoda.

- okoliczności bezsporne

Odszkodowanie w wysokości 3 400 zł wpłynęło na rachunek pełnomocnika powoda w dniu 20 stycznia 2015 r.

Pismem z 27 stycznia 2015 r. - otrzymanym przez (...) 29 stycznia 2015 r. - powód przedłożył fakturę za wynajem pojazdu zastępczego w okresie od 12 do 26 stycznia 2015 r. na kwotę 1 845 zł i zażądał likwidacji tej szkody. Stawka za wynajem pojazdu za jeden dzień wynosiła 100 zł netto.

Pismem z 2 lutego 2015 r. - otrzymanym przez pozwanego 3 lutego 2015 r. - powód wniósł o likwidację szkody w wysokości 600 zł w związku z demontażem pojazdu.

Pismem z 12 lutego 2015 r. pozwany przyznał powodowi zwrot kosztów holowania i parkingu.

Pismem z 26 lutego 2015 r. - otrzymanym przez pozwanego 27 lutego 2015 r. - powód wezwał pozwanego do zapłaty 2 445 zł w terminie 7 dni.

Dowód:

- Pismo powoda z 27.01.2015 r. k.101
- Umowa najmu pojazdu zastępczego z 12.01.2015 r. k.102-103
- Faktura VAT z 26.01.2015 r. k.104
- Pismo z 2.02.2015 r. k.105
- Wezwanie do zapłaty z 26.02.2015 r. k.107
- Decyzja pozwanego z 12.02.2015 r. k.55
- Potwierdzenie operacji na rachunku bankowym z 20.01.2015 r. k.158
- Zeznania powoda k.160-161

Sąd rejonowy zważył co następuje:

Powództwo okazało się częściowo zasadne.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których

odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. W sprawie niniejszej zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152),² które stanowią normy *lex specialis* w stosunku do ogólnych norm Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 34 ust. 1 ww. ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Artykuł 35 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych przewiduje, iż ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Nie było sporu pomiędzy stronami co do odpowiedzialności pozwanego co do zasady. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność i wypłacił pozwanemu 3 400 zł z tytułu szkody w pojeździe oraz zwrócił koszty holowania i parkowania pojazdu. Spór dotyczył wartości pojazdu w stanie uszkodzonym oraz zasadności wynajęcia pojazdu zastępczego.

W odniesieniu do tej pierwszej okoliczność wskazać należy, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Wskazana w art. 6 k.c. ogólna zasada rozkładu ciężaru dowodu, jest regułą w znaczeniu materialnym, wskazującą, kto poniesie skutki nieudowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, natomiast przepis art. 232 k.p.c. wskazuje, kto ponosi ciężar dowodu w znaczeniu formalnym: "kto powinien przedstawiać dowody".³

Zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik.⁴ Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodzenia co do tych okoliczności na niej spoczywał, zaś sąd powinien wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.⁵

Możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu niewskazanego przez strony nie oznacza, że sąd obowiązany jest zastąpić własnym działaniem beczynności strony. Jedynie w ***szczególnych sytuacjach procesowych o wyjątkowym charakterze*** sąd powinien skorzystać ze swojego uprawnienia do podjęcia inicjatywy dowodowej.⁶ Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zdanie drugie k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznawany spór jest ich sprawą, a nie sądu.⁷

W realiach niniejszej sprawy to na powódzie spoczywał ciężar wykazania wysokości szkody, a więc udowodnienia, że pojazd w wyniku szkody nie przedstawiał żadnej wartości w związku z czym pozwany winien wypłacić mu 4 000 zł odszkodowania a nie 3 400 zł. Podkreślić należy, że powód w niniejszym procesie reprezentowany był przez adwokata, który wie że ustalenie wartości pojazdu w stanie uszkodzonym na dzień 8 stycznia 2015 r. wymaga wiadomości specjalnych i jedynym dowodem właściwym do udowodnienia tej okoliczności jest dowód z opinii biegłego rzeczoznawcy samochodowego. Pomimo tego do zamknięcia rozprawy właściwego wniosku dowodowego nie zgłosił, chociaż sąd przed ponownym rozpoznaniem sprawy określił mu termin na złożenie ewentualnych nowych wniosków dowodowych, w terminie 7 dni, pod rygorem pominięcia później zgłoszonych, jako spóźnionych. Pełnomocnik powoda nie zareagował na to zobowiązanie i możliwość.

W tym stanie rzeczy sąd rejonowy mając na uwadze fakt, że obie strony reprezentowane są przez profesjonalnych pełnomocników, proces jest kontrydiktoryjny i uzależniony od woli i zdolności samych stron w jego prowadzeniu, a fundamentalną zasadą rządzącą procesem cywilnym jest zasada równości stron, sąd nie dostrzegł nadzwyczajnych i wyjątkowych okoliczności, które uprawniałyby sąd do ingerencji w spór toczący się między stronami i naruszanie zasady równości stron, zasady kontrydiktoryjności procesu i zastępowania pełnomocnika powoda w obowiązku dowodzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne. Okoliczność, że skutkiem tego jest przegranie procesu jest normalnym następstwem takiego postępowania strony procesu, stąd nie można jej uznać za nadzwyczajną i

wyjątkową. Z takim skutkiem winien liczyć się powód, a zwłaszcza pełnomocnik powoda, będący adwokatem, w taki sposób formułując pozew i przez cały proces nie wnosząc o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego.

Reasumując powód nie udowodnił, że poniósł szkodę w wysokości 600 zł.

W odniesieniu do kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego. Powód udowodnił, że w chwili zdarzenia pojazd nie nadawał się do dalszej jazdy – zaświadczenie policji o zatrzymaniu dowodu rejestracyjnego. Ponadto bezsporne między stronami jest, że w niniejszym przypadku wystąpiła szkoda całkowita, a więc naprawa pojazdu była ekonomicznie nieopłacalna. Tym samym powód zasadnie mógł wynająć pojazd zastępczy i z niego korzystać do czasu wypłaty przez ubezpieczyciela odszkodowania, co miało miejsce 20 stycznia 2015 r. Biorąc pod uwagę okres czasu od 8 stycznia do 20 stycznia 2015 r. powód miał wystarczająco dużo czasu, aby zorganizować proces zakupu nowego pojazdu i nie udowodnił, aby zasadny był dalszy okres czasu – po wypłacie odszkodowania – na nabycie pojazdu. Nie jest uzasadnione twierdzenie, że czas najmu po uzyskaniu odszkodowania wynikał z procesu zagospodarowania uszkodzonego pojazdu – jego demontaż. Nie temu służyć ma wynajem pojazdu zastępczego, aby organizować demontaż zniszczonego pojazdu, lecz nabyciu nowego pojazdu w zamian za odszkodowanie.⁸ Takiej potrzeby powód nie widział i nie w tym celu wynajmował pojazd po 20 stycznia 2015 r., tym samym nie było podstaw do zasądzenia odszkodowania za okres po 20 stycznia 2015 r.

Sąd uznał za zasadną stawkę za jeden dzień najmu na poziomie 100 zł netto, jako opowiadającą warunkom lokalnym i zasądził od pozwanego na rzecz powoda zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres od 12 do 20 stycznia 2015 r., a więc za 9 dni – 900 zł x 23 % podatku VAT (207 zł), czyli 1 107 zł. W pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone.

Na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. sąd zasądził odsetki ustawowe od 28 marca 2015 r. do dnia zapłaty. W odniesieniu do daty zasądzenia odsetek należy wskazać, iż świadczenie ubezpieczyciela polegające na zapłacie odszkodowania jest uzależnione od zajścia przewidzianego w umowie wypadku (art. 805 § 1 i 2 pkt 1 k.c.). Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (art. 817 § 1 k.c.).

Powód wezwał pozwanego do zwrotu kosztów najmu pismem z 26 lutego 2015 r. otrzymanym przez pozwanego 27 lutego 2015 r. Tym samym pozwany szkodę tą winien zlikwidować w terminie 30 dni, a więc do 27 marca 2015 r. Nie uczynił tego, tym samym od 28 marca 2015 r. pozostaje w stanie opóźnienia, co uzasadnia zasądzenie od tej daty odsetek ustawowych. W pozostałym zakresie roszczenie o odsetki, jako niezasadne sąd oddalił.

Powództwo okazało się zasadne częściowo - w 45 %. Powód poniósł koszty w łącznej wysokości 2 363 zł (opłata od pozwu – 123 zł, wynagrodzenie adwokata przy pierwszym rozpoznaniu – 617 zł, opłata sądowa od apelacji – 123 zł, wynagrodzenie adwokata w postępowaniu apelacyjnym – 300 zł, wynagrodzenie adwokata przy ponownym rozpoznaniu – 1200 zł). Mając na uwadze wynik procesu, pozwany winien zwrócić powodowi 1 063,35 zł (2 363 zł x 45 %).

Pozwany poniósł koszty w łącznej wysokości 2 117 zł (wynagrodzenie radcy prawnego przy pierwszym rozpoznaniu – 617 zł, wynagrodzenie radcy prawnego w postępowaniu apelacyjnym – 300 zł, wynagrodzenie radcy prawnego przy ponownym rozpoznawaniu – 1 200 zł). Mając na uwadze wynik procesu, powód winien mu zwrócić kwotę 1 164,35 zł (2 117 zł x 55%).

Wzajemna kompensata roszczeń sprawia, że powód winien zwrócić – na podstawie art. 100 k.p.c. – pozwanemu 101 zł (1 164,35 zł – 1 063,35 zł). Z powyższych względów orzeczono jak punkcie III wyroku.

SSR Andrzej Miszczak

1 w dalszej części uzasadnienia określany również skrótem: (...)

2 W dalszej części uzasadnienia określana również skrótem: „ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych”

3 por. wyrok SN z dnia 17 lutego 2006 r., V CSK 129/05, Lex nr 200947; oraz wyr. SN z dnia 8 marca 2010 r., II PK 260/09, OSNP 2011, nr 17-18, poz. 226

4 por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76, z głosą A. Z., Palestra 1998, nr 1-2, s. 204; wyrok SN z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, OSNC 1997, nr 8, poz. 113; uzasadnienie wyroku SN z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97, OSNAPiUS 1998, nr 21, poz. 643; wyrok SN z dnia 15 grudnia 1998 r., I CKN 944/97, Prok. i Pr.-wkl. 1999, nr 11-12, poz. 38; wyrok SN z dnia 7 lipca 1999 r., II CKN 417/98, Prok. i Pr.-wkl. 1999, nr 11-12, poz. 35; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 lipca 1999 r., I CKN 415/99, LEX nr 83805; wyrok SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662; postanowienie SN z dnia 28 września 1999 r., II CKN 269/99, Prok. i Pr.-wkl. 2000, nr 2, poz. 27; uzasadnienie wyroku SN z dnia 11 października 2000 r., II UKN 33/00, OSNP 2002, nr 10, poz. 251

5 zob. wyrok SA w Białymstoku z dnia 28 lutego 2013 r., I ACa 613/12, LEX nr 1294695

6 zob. wyrok SA w Poznaniu z dnia 30 stycznia 2013 r., I ACa 1172/12, LEX nr 1292720; wyrok SN z dnia 25 marca 1998 r., II CKN 656/97, OSNC 1998, nr 12, poz. 208; uzasadnienie wyroku SN z dnia 2 czerwca 1998 r., II UKN 88/98, OSNP 1999, nr 11, poz. 373; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 czerwca 1998 r., I PKN 194/98, OSNP 1999, nr 13, poz. 425; wyrok SN z dnia 25 czerwca 1998 r., III CKN 384/98, Biul. SN 1998, nr 11, s. 14; wyrok SN z dnia 9 lipca 1998 r., II CKN 657/97, LEX nr 50630; orzeczenie SN z dnia 15 lipca 1998 r., II UKN 126/98, OSNAPiUS 1999, nr 13, poz. 436; uzasadnienie wyroku SN z dnia 9 września 1998 r., II UKN 182/98, OSNAPiUS 1999, nr 17, poz. 556; uzasadnienie wyroku SN z dnia 7 października 1998 r., II UKN 248/98, OSNP 1999, nr 20, poz. 666; wyrok SN z dnia 11 grudnia 1998 r., II CKN 104/98, LEX nr 50663; uzasadnienie wyroku SN z dnia 26 stycznia 2000 r., III CKN 567/98, LEX nr 52772; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 grudnia 2000 r., II CKN 1322/00, LEX nr 51967; uzasadnienie wyroku SN z dnia 14 grudnia 2000 r., I CKN 661/00, LEX nr 52781.

7 por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 5 listopada 1997 r., III CKN 244/97, OSNC 1998, nr 3, poz. 52; uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 maja 1998 r., I CKN 701/97, LEX nr 78418; uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 19 maja 2000 r., III CZP 4/00, OSNC 2000, nr 11, poz. 195; uzasadnienie wyroku SN z dnia 25 lipca 2000 r., III CKN 1034/00, LEX nr 51873; uzasadnienie wyroku SN z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 175/00, OSP 2001, z. 7-8, poz. 116

8 Por. uchwała SN z 22.11.2013 r. III CZP 76/13 OSNC 2014 r. Nr 9, poz. 85